

Przewodnik dla nauczyciela zerówki

6 DLA
-LATEKÓW i nie tylko

SPIS TREŚCI

Wstęp i uwagi ogólne	4
Rozkład materiału	6
Plany zajęć	11

OZNACZENIA

Plany poszczególnych zajęć zostały podzielone na fragmenty oznaczone następującymi ikonkami:

P1, **P2**, **P3**, **P4** – praca z ćwiczeniami *Czytam z Lokomotywą. Części 1–4*

M1 – praca z ćwiczeniami *Trenuję umysł z Lokomotywą. Liczę*

M2 – praca z ćwiczeniami *Trenuję umysł z Lokomotywą. Myślę i działam*

M3 – praca z ćwiczeniami *Trenuję umysł z Lokomotywą. Rozpoznaję liczby*

A – praca z ćwiczeniami *Poznaję świat z Lokomotywą*

 – należy przygotować dodatkowe materiały przyniesione przez nauczyciela lub uczniów

 – odnośnik do innej strony przewodnika

Proponowane pytania i polecenia są połączone w grupy tematyczne, ale oczywiście oczekujemy, że nauczyciel będzie te pytania zadawał pojedynczo. W celu uproszczenia zamieszczone w przewodniku polecenia kierowane bezpośrednio do dzieci zostały sformułowane w drugiej osobie liczby pojedynczej rodzaju męskiego. W niektórych wypadkach, w nawiasach kwadratowych, podano oczekiwane odpowiedzi.

WSTĘP

Przewodnik ten jest przeznaczony dla nauczycieli korzystających z serii *Z Lokomotywą. Dla 6-latków i nie tylko*. Przed przystąpieniem do pracy z przewodnikiem warto zapoznać się z programem wychowania przedszkolnego opracowanym przez autorów serii, dostępnym na stronie www.lokomotywa.gwo.pl.

W książce nauczyciel znajdzie tematykę kolejnych tygodni i propozycje zajęć dydaktycznych z zakresu kształcenia kompetencji językowych, przyrodniczych, społecznych i matematycznych. Główną część przewodnika stanowią szczegółowe plany zajęć, w ramach których realizowane będą treści ćwiczeń: *Czytam* (w 4 częściach), *Trenuję umysł* (w 3 częściach) oraz *Poznaję świat*.

W skład serii wchodzi również ćwiczenia *Rysuję i piszę*, które służą do kształcenia umiejętności grafomotorycznych. W przewodniku nie proponujemy jednak konkretnej pracy z tym zeszytem, pozostawiając to inwencji nauczyciela.

Ponadto, w pracy z dziećmi warto wykorzystać *Elementarz Lokomotywy* zawierający ćwiczenia powtórkowe z zakresu rozpoznawania liter i nauki czytania. Z publikacji tej dzieci mogą korzystać w szkole lub w domu.

Na płycie CD-ROM dołączonej do przewodnika zamieszczono różne dodatkowe pomoce dla nauczyciela (piosenki, teksty w interpretacji aktorskiej, plansze demonstracyjne i inne materiały pomocnicze).

UWAGI OGÓLNE

Wprowadzanie nowej litery

Każda nowa litera jest wprowadzana w podobny sposób – u góry strony jest obrazek przedstawiający wyraz podstawowy z podpisem w formie jednego zdania lub kilku. Obok obrazka zamieszczono wzory liter drukowanych i pisanych.

Poniżej podano kolejność postępowania przy wprowadzaniu nowej litery.

1. Dzieci oglądają obrazek i nazywają obiekt (desygnat wyrazu podstawowego), a następnie rozmawiamy z nimi o znaczeniu tego obiektu oraz ewentualnie o jego zastosowaniu.
2. Kilkakrotnie powtarzamy wyraz podstawowy, a dzieci wysłuchują, jaka głoska jest na początku wyrazu.
3. Oglądamy razem nową literę drukowaną – wielką i małą, a następnie dzieci wyszukują tę literę w wyrazie podstawowym i wyróżniają ją kolorem (np. zamalowują żółtą kredką).
4. Dzieci wyszukują wyraz z wielką literą, a my wyjaśniamy lub przypominamy im, dlaczego w danym wyrazie użyto wielkiej litery (np. w pisowni imion).

Na tym etapie nauki litery drukowane służą wyłącznie do czytania, dlatego nie powinno się uczyć dzieci pisania tych liter.

Przy wprowadzaniu liter drukowanych warto wykorzystać karty demonstracyjne z literami. Karty te można też zastosować przy sprawdzaniu, czy dzieci zapamiętały wcześniej poznane litery.

Na koniec dzieci mogą się przyjrzeć kształtowi litery pisanej (małej i wielkiej). Kształcenie umiejętności pisania znaków literopodobnych oraz liter można realizować za pomocą ćwiczeń *Rysuję i piszę*.

Ćwiczenia pomagające zapamiętać kształt nowej litery

Przy wprowadzaniu nowej litery należy wykonać z dziećmi wybrane ćwiczenia, które pomogą im zapamiętać jej kształt.

Wszystkie litery małe i wielkie

1. Wyszukiwanie i podkreślanie lub wycinanie liter, porównywanie ich kroju.
2. Szukanie wyrazów, które mają jedną, dwie lub trzy nowo poznane litery.
3. Liczenie, ile łącznie nowych liter jest we wskazanym fragmencie.
4. Dorysowywanie literze różnych elementów (oczu, okularów, zabawnej miny, czapki, kapelusza, nóżek itp.).

Wszystkie litery wielkie

5. Szukanie skojarzeń do kształtu danej litery (np. „A” – wigwam, namiot, drabina malarska).
6. Wodzenie palcem po kształcie litery wyciętej z papieru ściernego.

A, T, I, Y

7. Układanie ciała w kształt danej wielkiej litery (indywidualnie).

A, E, T, M, L, K

8. Układanie z ciał kształtu danej wielkiej litery w parach lub trójkach.

Ćwiczenia grafomotoryczne

Należy zadbać o wykonywanie wielu ćwiczeń doskonalących sprawność manualną i ćwiczeń grafomotorycznych, począwszy od ćwiczeń rozmachowych na wielkim formacie, a następnie długo w formacie 3 cm – od kresek poprzez fale, spirale do kształtów literopodobnych. Stopniowo należy przechodzić do formatu 2 cm, potem 1 cm. Po długim okresie takich ćwiczeń można wprowadzać elementy literopodobne jako przygotowanie do kaligrafii. Do ćwiczenia tych umiejętności warto wykorzystać dodatkową publikację – *Rysuję i piszę*. W książce tej można znaleźć wiele ćwiczeń grafomotorycznych i kaligraficznych dla dzieci w tym wieku. Należy zwrócić uwagę na kierunek rysowania wskazany za pomocą strzałek. Warto zachęcić dzieci, aby używały różnych kolorów, i przypominać o tym, że wszystkie szlaczki i znaki literopodobne trzeba rysować bardzo starannie.

ROZKŁAD MATERIAŁU

Temat kompleksowy	Treści kształcenia	Wymagania z podstawy programowej
wrzesień (A, O)		
I Nasze najbliższe otoczenie	1. Rozpoznawanie drukowanych liter <i>E, I, O, A</i> 2. Przeliczanie obiektów (w zakresie 6) 3. Moja szkoła, ulica, miejscowość Ćwiczenia grafomotoryczne	I.5, IV.2, IV.4 IV.15 III.2, III.3, IV.5 I.7, I.9, IV.8
II Bezpieczni na ulicy	1. Wprowadzenie drukowanych liter <i>A, a</i> . Czytanie globalne – wyrazy: <i>Antek, aparat, osa, krowa</i> 2. Strona lewa i prawa 3. Ruch uliczny i znaki drogowe. Bezpieczna droga do szkoły Ćwiczenia grafomotoryczne	IV.2, IV.4 IV.14 III.7, IV.5, IV.9 I.7, I.9, IV.8
III Moje ciało i higiena osobista	1. Wprowadzenie drukowanych liter <i>O, o</i> . Czytanie globalne – wyrazy: <i>Oskar, dom, oko, kot</i> 2. Przeliczanie obiektów (w zakresie 6) 3. Nasze ciało i zmysły. Jak dbać o higienę osobistą? Ćwiczenia grafomotoryczne	IV.2, IV.4, IV.9 IV.15 I.1, I.2, I.4 I.7, I.9, IV.8
Tematy okolicznościowe: Sprzątanie świata, Dzień Chłopaka		
Wychowanie przez sztukę – propozycje: prezentacja „Z czego słynie moja okolica”; prace plastyczne „Moja szkoła”, „Jak spędziliśmy wakacje?”; nauka wybranej piosenki; zabawy ruchowe przy muzyce.		IV.7, IV.8
październik (E, I)		
IV Sport to zdrowie	1. Informacje w postaci symbolicznej – piktogramy 2. Przeliczanie obiektów (w zakresie 10) 3. Spędzajmy czas na sportowo Ćwiczenia grafomotoryczne	IV.2, IV.4, IV.9 IV.15 I.4, I.5, I.8, III.5 I.7, I.9, IV.8
V Gramy fair	1. Wprowadzenie drukowanych liter <i>E, e</i> . Czytanie globalne – wyrazy: <i>Ela, ekran, ser, medal, serce</i> 2. Gry planszowe – żabki i chińczyk 3. Zawody – gry planszowe. Zasady <i>fairplay</i> Ćwiczenia grafomotoryczne	IV.2, IV.4 IV.15 II.8, III.5, III.7, III.9 I.7, I.9, IV.8
VI Gdy pada deszcz	1. Pierwsze zdania z użyciem piktogramów 2. Nauka gry w domino 3. Jesienna pogoda – różne zjawiska atmosferyczne Ćwiczenia grafomotoryczne	IV.2, IV.4 IV.15 IV.18, IV.1, IV.2 I.7, I.9, IV.8
VII Jesień w parku	1. Wprowadzenie drukowanych liter <i>I, i</i> . Czytanie globalne – wyrazy: <i>Iwonka, igła, indyk, maki</i> 2. Przeliczanie w zakresie 10 3. Na spacerze w parku Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.15 IV.5, IV.16, IV.18 I.7, I.9, IV.8
Tematy okolicznościowe: Dzień Nauczyciela, halloween		
Wychowanie przez sztukę – propozycje: wizyta w teatrze na przedstawieniu dla dzieci; prace plastyczne „Zabawy podwórkowe”, „Już jesień”; nauka wybranej piosenki; próby muzykowania z użyciem instrumentów i innych przedmiotów wydających dźwięk.		IV.1, IV.3, IV.7, IV.8

listopad (M, T)		
VIII Dbamy o porządek wokół nas	1. Czytanie globalne. Zdania z użyciem piktogramów. Rozpoznawanie poznanych liter 2. Przeliczanie w zakresie 10 3. Moje obowiązki domowe i szkolne. Ostrożność przy korzystaniu z urządzeń technicznych Ćwiczenia grafomotoryczne	IV.2, IV.4, IV.9 IV.15 I.2, I.7, IV.19 I.7, I.9, IV.8
IX Polska – nasza ojczyzna	1. Wprowadzenie drukowanych liter <i>M, m</i> . Czytanie globalne – wyrazy: <i>mama, motyl, kometa</i> . Sylabizowanie. Czytanie zdań 2. Orientacja na kartce papieru. Zliczanie obiektów o różnych cechach 3. Symbole narodowe Ćwiczenia grafomotoryczne	III.2, III.6, IV.2, IV.4, IV.9 IV.14, IV.15 IV.10 I.7, I.9, IV.8
X Jesień w lesie	1. Wprowadzenie drukowanych liter <i>T, t</i> . Czytanie globalne – wyrazy: <i>tata, telefon, tort</i> . Sylabizowanie 2. Rozkład liczb 5 i 10 na składniki 3. Zwierzęta i rośliny w lesie Ćwiczenia grafomotoryczne	III.2, IV.2, IV.4 IV.15 II.10, IV.18, IV.20 I.7, I.9, IV.8
XI Kolorowy świat	1. Układanie i czytanie zdań 2. Zliczanie obiektów – ile to jest ponad 5 3. Rozpoznawanie kolorów Ćwiczenia grafomotoryczne	IV.2, IV.4 IV.15 IV.6, IV.8 I.7, I.9, IV.8
Tematy okolicznościowe: Wszystkich Świętych, Święto Niepodległości, andrzejk		
Wychowanie przez sztukę – propozycje: udział w koncercie; prace plastyczne „Moja ojczyzna”, „Paleta barw”; prezentacja wybranych utworów muzyki poważnej; rysowanie do muzyki.		
grudzień (L, D)		
XII Bajkowy świat	1. Powtórzenie poznanych liter. Sylabizowanie. Czytanie prostych zdań 2. Zliczanie obiektów piątkami 3. Ulubione bajki i baśnie Ćwiczenia grafomotoryczne	IV.2, IV.4 IV.15 IV.3, IV.5, IV.6 I.7, I.9, IV.8
XIII Nasze ulubione zabawki	1. Wprowadzenie drukowanych liter <i>L, l</i> . Sylabizowanie. Czytanie i uzupełnianie zdań 2. Przeliczanie obiektów w zakresie 20 3. W co się lubię bawić? Ćwiczenia grafomotoryczne	IV.2, IV.4 I.5, I.6, II.8, III.5 III.9 I.7, I.9, IV.8
XIV Mój dom. Moja rodzina	1. Wprowadzenie drukowanych liter <i>D, d</i> . Sylabizowanie. Układanie i czytanie wyrazów 2. Ćwiczenia na spostrzegawczość i koncentrację 3. W rodzinnym gronie Ćwiczenia grafomotoryczne	IV.2, IV.4 II.7, II.9, III.2, III.6 III.7, III.9 I.7, I.9, IV.8
Tematy okolicznościowe: mikołajki, Boże Narodzenie		
Wychowanie przez sztukę – propozycje: organizacja przedstawienia świątecznego; prace plastyczne „Postać z bajki”, „Wymarzony prezent gwiazdkowy”; nauka wybranej piosenki świątecznej i kolędy.		

styczeń (K, U, S)		
XV Rok. Pory roku. Miesiące	1. Sylabizowanie. Czytanie wyrazów i zdań 2. Położenie obiektów względem innych obiektów 3. Rok i jego elementy (tydzień, miesiąc, pory roku) Ćwiczenia grafomotoryczne	IV.2, IV.4 IV.14 IV.16 I.7, I.9, IV.8
XVI Zimowy krajobraz	1. Wprowadzenie drukowanych liter K, k. Sylabizowanie. Układanie i czytanie wyrazów i zdań 2. Układanki z kwadracików 3. Zimowy pejzaż Ćwiczenia grafomotoryczne	IV.2, IV.4 IV.1, IV.5, IV.16 IV.18 I.7, I.9, IV.8
XVII Bezpieczni w domu	1. Wprowadzenie drukowanych liter U, u. Sylabizowanie. Czytanie wyrazów i zdań 2. Porównywanie ilościowe i jakościowe – większy, mniejszy, więcej, mniej 3. Zachowujmy ostrożność Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.11 I.3, I.7, IV.19 I.7, I.9, IV.8
XVIII Bezpieczni na podwórku	1. Wprowadzenie drukowanych liter S, s. Sylabizowanie. Układanie i czytanie wyrazów i zdań 2. Więcej, mniej, tyle samo 3. Zachowujmy ostrożność (cd.) Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.11 I.4, I.7, I.8 I.7, I.9, IV.8
Tematy okolicznościowe: Nowy Rok, Dzień Babci, Dzień Dziadka		
Wychowanie przez sztukę – propozycje: organizacja przedstawienia na Dzień Babci i Dziadka; praca plastyczne „Zimowy krajobraz”; nauka wybranej piosenki; zabawy ruchowe do muzyki – wyrażanie dynamiki i tempa utworu.		
luty (Y, J)		
XIX Zwierzęta domowe	1. Wprowadzenie drukowanych liter Y, y. Sylabizowanie. Układanie i czytanie wyrazów i zdań 2. Więcej, mniej, tyle samo (cd.) 3. Nasze zwierzęta domowe: psy, koty, rybki... Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.11 II.10, IV.5, IV.18 I.7, I.9, IV.8
XX Zdrowo jemy	1. Powtórzenie poznanych liter. Sylabizowanie. Czytanie prostych zdań. Wprowadzenie drukowanych liter J, j 2. Jak możemy mierzyć długość? 3. Zasady zdrowego żywienia. Co lubimy jeść, a co powinniśmy? Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.13 I.1, I.3, IV.18 I.7, I.9, IV.8
Tematy okolicznościowe: walentynki		
Wychowanie przez sztukę – propozycje: wizyta w kinie na filmie dziecięcym, praca plastyczna „Kocham...”; nauka wybranej piosenki; wyrażanie stanów emocjonalnych za pomocą dźwięku.		

marzec (W, R, P)		
XXI Kto potrzebuje wody?	1. Wprowadzenie drukowanych liter <i>W, w</i> . Sylabizowanie. Czytanie i układanie wyrazów i zdań 2. Rozpoznawanie figur geometrycznych (kwadraty, prostokąty, trójkąty) 3. Znaczenie wody w życiu człowieka Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.12 IV.1, IV.2, IV.18 I.7, I.9, IV.8
XXII Zwierzęta gospodarskie	1. Wprowadzenie drukowanych liter <i>R, r</i> . Sylabizowanie. Czytanie i układanie wyrazów i zdań 2. Układanki z figur geometrycznych 3. Jakie zwierzęta mieszkają na wsi? Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.12 II.10, IV.5, IV.18 I.7, I.9, IV.8
XXIII Środki transportu	1. Czytanie i układanie zdań 2. Wzajemne położenie obiektów: nad–pod, przed–za 3. Jak podróżujemy (środki transportu) Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.14 I.6, IV.19, IV.20 I.7, I.9, IV.8
XXIV W co się ubrać?	1. Wprowadzenie drukowanych liter <i>P, p</i> . Sylabizowanie. Czytanie i układanie wyrazów i zdań 2. Figury przestrzenne 3. Części garderoby. Ubranie odpowiednie do okazji, pogody Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.11, IV.12 I.1, I.2, I.4, IV.18 I.7, I.9, IV.8
Tematy okolicznościowe: Dzień Kobiet, Wielkanoc		
Wychowanie przez sztukę – propozycje: omówienie wielkanocnych obrzędów ludowych; praca plastyczna „Wielkanocny zajęczek”; nauka wybranej piosenki.		III.2, III.6, IV.1, IV.5, IV.7, IV.8, IV.10
kwiecień (B, C, G)		
XXV Nareszcie wiosna	1. Wprowadzenie drukowanych liter <i>B, b</i> . Sylabizowanie. Czytanie i układanie wyrazów i zdań 2. Rozpoznawanie cyfr 1, 2, 3 3. W przyrodzie już wiosna Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.15 IV.1, IV.18 I.7, I.9, IV.8
XXVI Gdy zachoruję	1. Wprowadzenie drukowanych liter <i>C, c</i> . Sylabizowanie. Czytanie i układanie wyrazów i zdań 2. Cyfry 4 i 5. Rozpoznawanie cyfr od 1 do 5 3. Choroba – jak jej unikać i jak sobie z nią radzić? Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.15 I.1, I.2, I.4, I.8, I.9 I.7, I.9, IV.8
XXVII Grzyby jadalne i trujące	1. Powtórzenie poznanych liter. Sylabizowanie. Czytanie prostych zdań 2. Cyfry 6 i 7. Rozpoznawanie cyfr od 1 do 7 3. Grzyby jadalne i trujące Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.15 IV.18, IV.19 I.7, I.9, IV.8
XXVIII Niebezpieczna przyroda	1. Wprowadzenie drukowanych liter <i>G, g</i> . Sylabizowanie. Czytanie i układanie wyrazów i zdań 2. Liczby porządkowe od 1 do 7 3. Unikajmy niebezpieczeństw Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.15 IV.18, IV.19 I.7, I.9, IV.8
Wychowanie przez sztukę – propozycje: prezentacja „Ważne zabytki architektury”; praca plastyczna „Wiosna wokół”; nauka wybranej piosenki; muzyczne zabawy ruchowe.		IV.7, IV.8, IV.19

maj (Z, N, F)		
XXIX Zwierzęta egzotyczne	1. Wprowadzenie drukowanych liter Z, z. Sylabizowanie. Czytanie i układanie wyrazów i zdań 2. Cyfry 8, 9 i 0. Rozpoznawanie cyfr od 0 do 9 3. Zwierzęta z dalekich krajów. Kto mieszka w zoo? Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.15 II.10, IV.18, IV.19 I.7, I.9, IV.8
XXX Zwierzęta wodne i lądowe	1. Wprowadzenie drukowanych liter N, n. Sylabizowanie. Czytanie i układanie wyrazów i zdań 2. Liczba 10. Liczby od 0 do 10 3. Nad rzeką, jeziorem i morzem Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.15 IV.5, IV.18 I.7, I.9, IV.8
XXXI Przy stole	1. Wprowadzenie drukowanych liter F, f. Sylabizowanie. Układanie zdań 2. Liczby od 1 do 10 (cd.). Liczby porządkowe 3. Zasady zachowania się przy stole. Nakrywanie do stołu Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.15 I.3, IV.2, IV.5 I.7, I.9, IV.8
XXXII Czy pieniądze są ważne?	1. Czytanie i układanie wyrazów i zdań 2. Wprowadzenie znaku +. Dodawanie w zakresie 10 (na konkretach) 3. Banknoty i monety polskie. Obliczenia pieniężne Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.15 IV.17 I.7, I.9, IV.8
Tematy okolicznościowe: Święto Pracy, święto Konstytucji 3 maja, Dzień Matki		
Wychowanie przez sztukę – propozycje: organizacja przedstawienia z okazji Dnia Rodziny; praca plastyczna „Ja i moi rodzice”; nauka wybranej piosenki.		
czerwiec (Ł, H)		
XXXIII Nadchodzi lato	1. Wprowadzenie drukowanych liter Ł, ł. Sylabizowanie. Czytanie i układanie wyrazów i zdań 2. Dodawanie w zakresie 10 (na konkretach) 3. Lato na łące Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.15 IV.1, IV.2, IV.18 I.7, I.9, IV.8
XXXIV Moje hobby	1. Wprowadzenie drukowanych liter H, h. Sylabizowanie. Czytanie i układanie wyrazów i zdań 2. Wprowadzenie znaku -. Odejmowanie w zakresie 10 (przez zabieranie) 3. Hobby dzieci i dorosłych Ćwiczenia grafomotoryczne	I.9, IV.2, IV.4 IV.15 VI.1, IV.2, IV.7, IV.8 I.7, I.9, IV.8
XXXV Już wakacje	1. Znamy alfabet 2. Odejmowanie przez skreślanie. Dodawanie i odejmowanie w zakresie 10 3. Gdzie spędzimy wakacje? Na co musimy uważać? Próby samodzielnego pisania	I.9, IV.2, IV.4 IV.15 IV.2, IV.5, IV.18, IV.19 I.7, I.9, IV.8
Tematy okolicznościowe: Dzień Dziecka, Dzień Ojca		
Wychowanie przez sztukę – propozycje: wizyta w galerii sztuki; praca plastyczna „Moje wakacje”; nauka wybranej piosenki.		

Uwaga. Dodatkowo w ramach większości zajęć są realizowane wymagania podstawy programowej z punktów II i III. Wymaganie IV.6 jest realizowane w ramach codziennego czytania dzieciom oraz pogadanek.

PLANY ZAJĘĆ

NASZE NAJBLIŻSZE OTOCZENIE

I-1 ■ Rozpoznawanie drukowanych liter *E, I, O, A*

Materiały: **P1** s. 2–3 farby lub kredki ■ „baloniki” z białego kartonu z imionami dzieci, piktogramy symbolizujące poszczególne elementy dnia (śniadanie, mycie zębów, zabawa, spacer, zajęcia plastyczne, czytanie bajki itd.) ■ piłka ■ tekturowe „baloniki”: niebieski z literą *E*, różowy z literą *I*, pomarańczowy z literą *O* i zielony z literą *A* ■ rekwizyty: okulary, moneta, bilet do kina, opakowanie po lekarstwie, mała zabawka, fragment gazety, poduszka, ręcznik, koszyk, chusta ■ lusterka

■ Poznajemy się nawzajem

Nauczyciel wita się z dziećmi i się przedstawia. W kilku słowach podaje dzieciom plan dnia (może się posłużyć przygotowanymi wcześniej prostokątami z piktogramami symbolizującymi kolejne etapy dnia). Plansze te można wykorzystywać codziennie lub ułożyć z nich tygodniowy plan zajęć i umieścić w miejscu dostępnym dla dzieci.

Nauczyciel rozdaje dzieciom wycięte z białego kartonu baloniki z ich imionami zapisanymi literami drukowanymi. Każde dziecko maluje balonik na ulubiony kolor.

Po ozdobieniu baloników dzieci siadają w kręgu. Każde z nich po kolei pokazuje balonik, mówiąc, np. *Mam na imię Julia i lubię kolor żółty...*

Potem dzieci wracają z balonikami do stolików i kolorują litery swojego imienia. Mogą też napisać swoje imię w mniejszym formacie lub na drugiej stronie balonika. Nauczyciel ma szansę zaobserwować, co już potrafią.

■ Zabawy integracyjne

1. „Wieje wiatr”

Dzieci stoją w kręgu lub w rozsypcie. Nauczyciel podaje komendy:

- Kto ma zielony balonik, stanie na jednej nodze.
- Kto ma czerwony balonik, położy go sobie na głowie.
- Kto ma fioletowy balonik, zrobi obrót.

Co jakiś czas pada komenda: „wieje wiatr” i wtedy wszystkie dzieci się przemieszczają.

2. „Kolory”

Rzucamy piłką i podajemy przy tym nazwy kolorów. Jeśli dziecko usłyszy nazwę: „czarny” lub „biały”, nie łapie piłki. Jeśli się pomyli i złapie, staje na jednej nodze. Przy kolejnej pomyłce – krzyżuje stopy, przy trzeciej – klęka na jednym kolanie.

Jeśli poprawnie wykona polecenie, znów może stać jak na początku.

3. „Kto to powiedział?”

Wybrane dziecko staje plecami do reszty, a nauczyciel wyznacza osobę, która mówi „Cześć” lub „Dzień dobry”. Zadaniem dziecka odwróconego plecami jest wskazanie (początkowo bez konieczności podania imienia) tego, kto się przywitał.

■ Rozmowa na temat otoczenia szkoły (przedszkola)

Dzieci siedzą w kręgu.

▶▶ Co zauważyłeś w drodze do przedszkola/szkoły?

▶▶ Kto dzisiaj widział po drodze samochody, niech zamieni się miejscem z innym dzieckiem (lub podskoczy, zrobi obrót itp.).

Podobnie pytamy o inne sytuacje, które dzieci mogły zaobserwować w drodze na zajęcia.

Spacer po najbliższej okolicy

Podczas spaceru dzieci obserwują i zapamiętują elementy otoczenia. Mogą sobie rysować ważne elementy na kartce.

Jak się nazywam, gdzie mieszkam

W trakcie rozmowy ustalamy z dziećmi, komu można podawać takie informacje.

P1 Poznajemy bohaterów serii – Elę, Iwonkę, Oskara i Antka; rozpoznawanie drukowanych liter E, I, O, A – praca z ćwiczeniami, s. 2–3

Nauczyciel przygotowuje wcześniej cztery baloniki z dużymi drukowanymi literami (jak na obrazku na s. 2): balonik niebieski (E), różowy (I), pomarańczowy (O), zielony (A).

Ćwiczenie 1

▶▶ Spójrz na postacie dzieci. To Ela, Iwonka, Oskar i Antek. Podkreśl pierwsze litery w ich imionach.

▶▶ Jak myślisz, który balonik należy do Eli? Jaki ma kolor? Dorysuj sznurek do niebieskiego balonika. Jak ma na imię osoba z niebieskim balonikiem?

Wybrane dziecko znajduje balonik Eli wśród przygotowanych przez nauczyciela i podnosi go. Podobne pytania formułujemy w odniesieniu do kolejnych baloników i dzieci.

Polecenia dodatkowe

- ▶▶ Ilu jest chłopców? Wybierz baloniki chłopców.
- ▶▶ Ile jest dziewczynek? Wybierz baloniki dziewczynek.
- ▶▶ Kto ma ciemne włosy? Wybierz baloniki osób o ciemnych włosach.

Ćwiczenie 2

▶▶ Przygotuj pomarańczową kredkę. Poszukaj liter „O” w napisach na obrazku. Zaznacz odślusowane litery na pomarańczowo.

▶▶ Przygotuj zieloną kredkę. Poszukaj i zamaluj na zielono litery „A”.

Z kolejnymi literami pracujemy analogicznie.

Polecenie dodatkowe

- ▶▶ Pokoloruj obrazek.

Ćwiczenie 3

▶▶ Odszukaj Antka, Iwonkę, Oskara i Elę na dużej ilustracji. Dla ułatwienia patrz na małe obrazki i postacie dzieci z ćwiczenia 1. Co robią dzieci? Jak są ubrane? Koło kogo stoją?

▶▶ Naklej pod małymi obrazkami imiona dzieci. Możesz spoglądać na podpisy pod postaciami dzieci w ćwiczeniu 1.

Polecenia dodatkowe

- ▶▶ Jakie są pomieszczenia w szkole z obrazka?
- ▶▶ Które z pomieszczeń z obrazka są w naszej szkole/przedszkolu?

Ćwiczenie 4

▶▶ Przeczytaj kolejne litery. Pokoloruj litery „A”.

Polecenia dodatkowe

▶▶ Wymień kolejno imiona dzieci, które rozpoczynają się na podane litery. [Iwona, Antek, Oskar, Ela, Antek, Iwona, Ela, Oskar]

▶▶ Wymień dowolne wyrazy zaczynające się na podane litery. [np. igła, adres, okno, ekran, ananas, indyk, ekran, okulary]

- ▶▶ Wymień różne zwierzęta zaczynające się na podane litery. [np. indyk, anakonda, osa, emu, antylopa, iguana, emu, ocelot]

Dzieci mogą dodatkowo policzyć, ile jest poszczególnych liter.

Zabawa

Nauczyciel przygotowuje rekwizyty: okulary, monetę, bilet do kina, opakowanie po lekarstwie, dowolną małą zabawkę, fragment gazety, poduszkę, ręcznik. Wszystkie rzeczy wkłada do koszyka i przykrywa chustą.

Dzieci wydobywają z koszyka poszczególne przedmioty i mówią, z czym im się one kojarzą. Próbuje dopasować je do miejsc przedstawionych na rysunku w ćwiczeniu 3 i uzasadnić swoje zdanie.

Dzieci podają sobie koszyk w rytm znanej im krótkiej piosenki. Przystają to robić, gdy piosenka się kończy, a dziecko, które wtedy trzyma koszyk, wyjmuje rekwizyt.

Zabawa z lusterkiem – obserwowanie ruchu ust podczas wymawiania różnych głosek

Piosenki i wyliczanki recytowane przez dzieci podczas zabaw i gier

Rozmawiamy z dziećmi na temat ich ulubionych piosenek. Wspólnie śpiewamy jedną z nich. Sprawdzamy również, czy dzieci znają jakieś wyliczanki. Razem głośno wypowiadamy jedną z nich, np. „Ene, due, rabe...”, „Entliczek, pętliczek...”, „Trumf, trumf, Misia Bela...”, „Ele mele dutki...”, „Ene, due, rike, fake...”.

I-2 Przeliczanie obiektów w zakresie 6

Materiały: **M1** s. 2–3 kasztany lub inne drobne elementy do przeliczania karteczki, na których są narysowane schematycznie obiekty (np. okna, doniczki z kwiatami, półki w regale, książki na półce)

Ćwiczenie wstępne – liczymy od 1 do 10

Warto sprawdzić, czy dzieci znają nazwy liczb od 1 do 10 i czy potrafią je wymienić po kolei. Proponujemy, aby razem głośno wymieniły po kolei liczby od 1 do 10, np. przeliczając jakieś przedmioty. Dzieciom, które już dobrze znają kolejne liczebniki, można zaproponować wymienianie wszystkich liczb od 10 do 1.

Przeliczanie kasztanów (lub innych drobnych elementów)

Nauczyciel rozdaje wybranym dzieciom po kilka elementów, a one mówią, ile ich otrzymały. Następnie nauczyciel kieruje do wybranych osób polecenia typu: *Weź 5 kasztanów*. Pozostali sprawdzają, czy polecenie nauczyciela zostało poprawnie wykonane. Zabawy te można też przeprowadzić w parach bez udziału nauczyciela.

M1 Przeliczanie zabawek – praca z ćwiczeniami, s. 2–3

Ćwiczenie 1

- ▶▶ Spójrz na obrazki. Jakie zabawki na nich rozpoznajesz?
- ▶▶ Czy wiesz, ile jest wagoników? Co trzeba zrobić, żeby odpowiedzieć na to pytanie? [policzyć wagoniki] Policz, ile wagoników jest na obrazku. Policz szare kreski narysowane pod obrazkiem. Czy jest ich tyle samo co wagoników?
- ▶▶ Narysuj te kreski kredką po śladzie. Staraj się rysować od linii do linii.
- ▶▶ Ile jest zajączków? Narysuj pod nimi tyle samo kresek. Rysuj starannie od linii do linii. Ile kresek narysowałeś?

Analogiczne polecenia formułujemy odnośnie do pozostałych grup zabawek (samochodzików, pajacyków, pićczek, pićek, kotków, lalek, laleczek, myszek).

Polecenia dodatkowe

▶▶ W której grupie jest najwięcej zabawek? Przy której grupie zabawek narysowałeś najwięcej kresek? Których zabawek jest najmniej?

▶▶ Czego jest więcej: kotków czy zajączków (dużych lalek czy małych, pajacyków czy samochodzików)?

Zabawki mają różne wielkości, więc niektóre dzieci mogą błędnie stwierdzić na przykład, że najwięcej jest dużych lalek. Prawdopodobnie te dzieci nie odróżniają pojęć: *najwięcej* i *największy* lub też nieuważnie słuchają pytań. Z takimi dziećmi należy przeprowadzić jak najwięcej ćwiczeń czynnościowych z zadawaniem pytań typu: *Ile tu przedmiotów? A ile tu? Czy jest ich tyle samo?*

▶▶ Których zabawek jest tyle samo co samochodzików? Których zabawek jest więcej niż samochodzików? Jak to najłatwiej sprawdzić? [porównać ilości narysowanych kresek]

▶▶ Ile jest razem wszystkich pitek? Ile jest razem wszystkich lalek?

▶▶ Czy dałoby się duże lalki i pajacyki ustawić w pary tak, aby w każdej parze była jedna duża lalka i jeden pajacyk?

Ćwiczenie 2

▶▶ Wytnij kwadraty z kropkami umieszczone na marginesie strony, pomieszaj je, a następnie ułóż kwadraty w kolejności od najmniejszej do największej liczby kropek. Kwadraty o tej samej liczbie kropek ułóż jeden pod drugim.

▶▶ Wklej kwadraty przy odpowiednich obrazkach tak, aby kropek na kwadracie było tyle samo co zabawek.

▶▶ Czy kropek na kwadracie jest tyle samo co kresek?

▶▶ Ile jest kropek na kwadratach, które ci zostały? Wklej je w wyznaczonym miejscu na dole strony 3 i narysuj obok tyle kresek, ile jest łącznie kropek na tych kwadratach.

Zabawa w rachmistrza

Nauczyciel przygotowuje karteczki, na których są schematycznie narysowane obiekty. Dzieci mają je policzyć, np. okna, doniczki z kwiatami, półki w regale, książki na półce (rodzaj obiektu zależy od tego, co znajduje się w sali). Dzieci (np. w parach) chodzą po klasie z przygotowanymi karteczkami i przy rysunkach obiektów rysują kreski (jedna kreska odpowiada jednemu obiektowi). Potem głośno odczytują i porównują otrzymane wyniki.

I-3 Moja szkoła, ulica, miejscowość

Materiały: uproszczona mapa Polski z zaznaczoną Wisłą, Warszawą, miejscowością, w której mieszka dziecko, najbliższym dużym miastem ■ arkusze papieru z nazwą miejscowości, w której mieszkają dzieci

Spacer po okolicy i rozmowa z dziećmi na temat miejscowości i otoczenia szkoły/przedszkola

Podczas spaceru dzieci obserwują charakterystyczne elementy, zapamiętują podane przez nauczyciela nazwy ulic, rzeki, nad którą leży miejscowość, lub inne charakterystyczne dla danej miejscowości informacje.

Po powrocie do szkoły wspólnie oglądamy mapę Polski, wskazując położenie naszej miejscowości i omawiając to, czego udało się dowiedzieć podczas spaceru. W czasie rozmowy można wykorzystać planszę demonstracyjną „Nasza ojczyzna” zamieszczoną na płycie CD dołączonej do przewodnika.

Ozdabianie w grupach tablic z nazwą miejscowości

Dzielimy dzieci na kilkuosobowe grupy, które otrzymują po arkuszu papieru z zapisaną nazwą ich miejscowości. Zadaniem dzieci jest pokolorować litery i ozdobić tablicę tak, by każdy chciał odwiedzić tę miejscowość. Na zakończenie, dzieci prezentują swoje dzieła i opowiadają o kolorach i wzorach, które wybrały.

II-1 Wprowadzenie drukowanych liter A, a. Czytanie globalne – wyrazy: Antek, aparat, osa, krowa

Materiały: **P1** s. 4–6 karty demonstracyjne z literami A a i wyrazami: Antek, aparat, osa, krowa

- kilka owoców np. jabłko, gruszka, cytryna, śliwka, banan, itp., duża chusta, wykałaczki oraz szal do zawiązania oczu
- przedmioty lub obrazki do wyszukiwania głoski a

Wprowadzenie drukowanych liter A, a

Zob. uwagi ogólne.

P1 Rozpoznawanie liter A, a; czytanie globalne – praca z ćwiczeniami, s. 4–5

Ćwiczenie 1

▶▶ Przyjrzyj się wielkiej literze „A” zamieszczonej w lewym górnym rogu. Do czego może być ona podobna?

▶▶ Otocz czerwoną pętlą wielkie litery „A” (najpierw po śladzie) w pierwszej ramce, a potem w kolejnych ramkach.

Zwracamy dzieciom uwagę, że litery można pisać różnymi krojami czcionki.

▶▶ Teraz przyjrzyj się małej literze „a” zamieszczonej w lewym górnym rogu obok wielkiej litery. Do czego może być ona podobna?

▶▶ Otocz niebieską pętlą małe litery „a” (najpierw po śladzie) w pierwszej ramce, a potem w kolejnych ramkach.

W przypadku małej litery „a” kształty mogą się zdecydowanie różnić, należy zwrócić uwagę, że niektóre litery drukowane przypominają małą literę „a” pisaną.

Ćwiczenie 2

▶▶ Przyjrzyj się obrazkom u dołu strony. Nazwij, co przedstawiają.

▶▶ Co widzisz na pierwszym obrazku? Gdzie słyszysz głoskę „a” w wypowiedzianym wyrazie?

Analogicznie pracujemy z kolejnymi obrazkami.

Następnie dzieci dopasowują naklejki z wyrazami do szarych napisów pod obrazkami.

▶▶ Spójrz na podpisy pod obrazkami. Ile tu liter „a”?

▶▶ Podziel na sylaby wyrazy: *aparat, osa, krowa*. Po ile sylab mają te wyrazy?

Razem z dziećmi wyklaskujemy sylaby tych wyrazów.

▶▶ Przeczytaj podpisy pod obrazkami. Postaraj się zapamiętać, jak wyglądają te napisy.

Ćwiczenie 3

▶▶ Przyjrzyj się obrazkom. Nazwij, co lub kogo one przedstawiają.

▶▶ Wytnij wyrazy z boku strony. Korzystając z podpisów na poprzedniej stronie, dopasuj wyrazy do obrazków.

Ćwiczenie 4

▶▶ Nazwij owoce na obrazku.

▶▶ Jakie owoce rosną w Polsce, a jakie – w ciepłych krajach?

▶▶ Jakie owoce lubisz?

▶▶ Wypowiedz głośno kolejne nazwy owoców i powiedz, w których słyszysz głoskę „a” na początku wyrazu, w których – na końcu, a w których – w środku wyrazu. Pokoloruj te owoce.

▶▶ W nazwie którego owocu nie słychać głoski „a”? [kiwi]

Polecenia dodatkowe

Można z dziećmi dokonać klasyfikacji owoców, np. podzielić je na owoce małe i duże, na żółte i czerwone, na owoce z dużą ilością pestek i na jednopestkowe itp. W trakcie pracy można wykorzystać planszę demonstracyjną „Z sadu i ogrodu” zamieszczoną na płycie CD dołączonej do przewodnika.

Zabawa „Jaki to owoc?”

Proponujemy zabawy w rozpoznawanie owoców po dotyku, zapachu oraz smaku. Można je przeprowadzić przed przystąpieniem do rozwiązywania ćwiczenia 4.

Nauczyciel przygotowuje kilka owoców, np. jabłko, gruszkę, cytrynę, śliwkę, banana itp., dużą chustę, wykałaczki oraz szal do zawiązania oczu. Niektóre owoce kroi na małe kawałki, aby dzieci mogły ich skosztować.

Oto propozycje zabaw:

1. Na stoliku rozkładamy dużą chustę, pod którą wkładamy owoc. Dziecko za pomocą dotyku rozpoznaje i nazywa schowany owoc.
2. Dzieci z zamkniętymi oczami smakują podane kawałki owoców. Odgadują, jaki owoc jadły.
3. Dzieci z zamkniętymi oczami wążają pokrojone owoce – odgadują, jaki to owoc.

Warto również porozmawiać z dziećmi na temat owoców i ich właściwości odżywczych.

Ćwiczenia w rozpoznawaniu liter A, a

Proponujemy dzieciom szukanie liter „A”, „a”, np. w zeszytach ćwiczeń na okładce, na stronie tytułowej i redakcyjnej.

- ▶▶ Znajdź 10 wyrazów, w których występuje co najmniej jedna litera „a”.
- ▶▶ Znajdź wyraz, w którym występują dwie lub trzy litery „a”.

Zamiast zeszytu ćwiczeń można użyć czasopism i ulotek reklamowych, na których dzieci mogą zaznaczać odnalezione litery „A”, „a”.

Ćwiczenia pomagające zapamiętać kształt liter A, a

Zob. uwagi ogólne.

Zabawa w wyszukiwanie przedmiotów, które zaczynają się na a

Nauczyciel gromadzi w klasie różne przedmioty (ewentualnie obrazki z narysowanymi rzeczami), wśród nich te, które rozpoczynają się na „a”, np. agrafka, aparat, album, atlas, apaszka, auto, anioł, autobus, akwarium, arbuz, ananas, agrest.

Zadaniem dzieci jest odszukanie przedmiotów oraz zaprezentowanie ich słowami, np. *To jest album. To jest agrafka. itd.*

- ▶▶ Z ilu wyrazów składa się zdanie: *To jest auto.?*

Dzieci otwierają książki na s. 4.

- ▶▶ Kto jest narysowany na ilustracji obok liter „A”, „a”? Odpowiedz pełnym zdaniem. Kto to jest? [To jest Antek.]

- ▶▶ Z ilu wyrazów składa się to zdanie? Spróbuj je zapamiętać.

P1 Rozpoznawanie liter A, a; czytanie globalne (cd.) – praca z ćwiczeniami, s. 6

Ćwiczenie 1

- ▶▶ Przyjrzyj się obrazkom w górnej części strony. Nazwij, co przedstawiają.
- ▶▶ Co widzisz na pierwszym obrazku? Przyłóż delikatnie rękę do brody.
- ▶▶ Wypowiedz powoli ten wyraz. Ile razy broda dotknęła ręki?

Każdy wyraz można podzielić na sylaby. Każde dotknięcie to jedna sylaba. Podział wyrazu na sylaby można też wykonać, klaszcząc podczas wypowiadania tego wyrazu.

- ▶▶ Na ile sylab można podzielić wyraz *osa*? [2]

- ▶▶ W której sylabie słyszysz głoskę „a”? [w drugiej]
 - ▶▶ Połącz obrazek z odpowiednim wyrazem, przeczytaj go.
- Analogicznie pracujemy z kolejnymi obrazkami.

Ćwiczenie 2

- ▶▶ Przyjrzyj się pierwszemu zdaniu. Jakie wyrazy rozpoznajesz?
- ▶▶ Popatrz na trzeci wyraz. Co on oznacza?
- ▶▶ Dopasuj odpowiednią naklejkę.

Analogicznie pracujemy z kolejnymi zdaniami.

Można zasugerować dzieciom, aby odszukały wyraz w ćwiczeniu powyżej lub na poprzedniej stronie.

II-2 ■ Strona lewa i prawa

Zagadnienie lewej i prawej strony należy omawiać stopniowo (najpierw prawa i lewa strona ciała u siebie, następnie u kogoś przedstawionego od tyłu, z boku i z przodu, na koniec obiektywizacja pojęcia prawej i lewej strony).

■ Ćwiczenie wprowadzające

- ▶▶ Którą ręką trzymasz łyżkę przy jedzeniu? Którą ręką piszesz? Którą podajesz przy powitaniu?

Dzieci przykładają lewą rękę do serca. Mogą nosić frotkę, np. na lewej ręce, dopóki nie przestaną się mylić, która ręka jest lewa, a która – prawa.

■ Zabawa ruchowa – prawa/lewa ręka, prawa/lewa noga

- ▶▶ Podnieś lewą rękę. Stań na prawej nodze i podskocz 3 razy. Wskaż prawe ucho. Przywitaj się, podając przy tym prawą rękę, mówiąc „dzień dobry” i przedstawiając się. Klęknij na prawym kolanie. Podnieś lewą rękę do góry, a prawą rękę odsuń w bok itp.

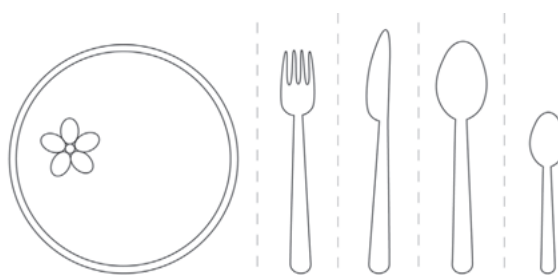
Nauczyciel staje do dzieci tyłem i razem z nimi wykonuje ćwiczenia.

■ Ćwiczenie manipulacyjne – talerz i sztućce

Dzieci wycinają rysunek sztućców oraz talerza wcześniej przygotowany przez nauczyciela (znajduje się on na płycie CD dołączonej do przewodnika), rozcinają go na pojedyncze elementy i układają sztućce po właściwych stronach talerza. Jeśli nie wiedzą, jakie jest prawidłowe rozłożenie sztućców, nauczyciel czyta im tekst:

Po prawej stronie talerza układamy nóż i łyżkę, a po lewej – widelec; pierwsza z prawej strony talerza powinna leżeć łyżka; łyżeczkę układamy nad talerzem, przy czym jej rączka powinna znajdować się po prawej stronie.

■ Ćwiczenie – co leży po mojej prawej stronie, a co po lewej stronie?

Dzieci stoją lub siedzą na dywanie i kładą na prawo lub na lewo od siebie jakieś przedmioty. Inne osoby mówią, czy to jest po prawej, czy po lewej stronie dziecka, które tę rzecz położyło.

■ Zabawa ruchowa – prawa/lewa ręka, prawa/lewa noga u kogoś

Dzieci dobierają się w pary. Jedno z nich staje w dowolny sposób (przodem, tyłem, bokiem) i prosi drugie o wskazanie jego lewej ręki (prawej ręki, lewej nogi, prawej nogi, lewego ucha, prawego ucha). Potem dzieci zamieniają się rolami.

II-3 Ruch uliczny i znaki drogowe. Bezpieczna droga do szkoły

Materiały: **P1** s. 7 **A** plansza nr 12

Nauka na pamięć rymowanki o bezpieczeństwie na ulicy (według Janoscha)

Zanim przejdziesz, spójrz koniecznie,

czy na jezdni jest bezpiecznie.

Najpierw w lewo, potem w prawo,

znowu w lewo. Nic nie jedzie.

Przechodź żwawo!

A Ustalenie zasad bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię – praca z ćwiczeniami, plansza nr 12

- ▶▶ Spójrz na osoby na dużej ilustracji. Które z nich zachowują się prawidłowo, zgodnie z zasadami obowiązującymi na ulicy? [dzieci na pasach, rowerzysta w kasku przeprowadzający rower na drugą stronę ulicy, dziewczynki na poboczu, kierowca autobusu]
- ▶▶ Jakie niebezpieczeństwo grozi dzieciom bawiącym się na chodniku?
- ▶▶ Kiedy wolno przejeżdżać przez jezdnię na rowerze? [tylko wtedy, gdy wzdłuż przejścia dla pieszych biegnie ścieżka rowerowa]
- ▶▶ Czyje jeszcze zachowanie stwarza niebezpieczeństwo? [osób wychodzących zza autobusu i dziewczynki idącej wzdłuż jezdni po prawej stronie zamiast lewym poboczem – nie widzą, czy coś nadjeżdża]
- ▶▶ Jakie znaki drogowe znajdują się na obrazku? [ostrzegawczy „dzieci”, informacyjny „przystanek autobusowy” (znaki pionowe) oraz „przejście dla pieszych” (zebra – znak poziomy)]
- ▶▶ Przyjrzyj się małym obrazkom umieszczonym z boku i przypomnij, co należy zrobić, aby bezpiecznie przejść na drugą stronę ulicy.
- ▶▶ W wyznaczonych miejscach naklej strzałki pokazujące, w którą stronę należy kolejno spojrzeć.

P1 Ruch uliczny i znaki drogowe – praca z ćwiczeniami, s. 7

Ćwiczenie 1

- ▶▶ Co przedstawia ilustracja?
- ▶▶ Gdzie poruszają się piesi?
- ▶▶ Jakie pojazdy mogą się poruszać na ulicy?
- ▶▶ Gdzie piesi mogą przechodzić przez jezdnię? Jaki znak o tym informuje?
- ▶▶ Gdzie mogą jeździć rowerzyści? Jaki znak jest zamieszczony na tej drodze?
- ▶▶ Odszukaj na ilustracji przystanek autobusowy. Jaki jest tam znak?
- ▶▶ Jaki jeszcze znak jest na ilustracji? Co on oznacza? [zakaz wprowadzania psów]
- ▶▶ Pokoloruj biało-czarne znaki zgodnie ze znakami przedstawionymi na ilustracji.

Warto z dziećmi porozmawiać na temat symboliki znaków drogowych oraz podziału na znaki ostrzegawcze, nakazu, zakazu i informacyjne. Można wykorzystać pytania pomocnicze:

- ▶▶ Jakie kształty mają znaki drogowe? Jakiej mają kolor?
- ▶▶ W jakich znakach stosuje się kolor czerwony i żółty? Dlaczego?

Ćwiczenie 2

- ▶▶ Przyjrzyj się narysowanemu znakom.
- ▶▶ Czy widziałeś je na ulicy w pobliżu twojego domu, przedszkola, szkoły?
- ▶▶ Czy wiesz, co one oznaczają?
- ▶▶ Pokoloruj je zgodnie ze wzorem.

III-1 Wprowadzenie drukowanych liter *O, o*. Czytanie globalne – wyrazy: *Oskar, dom, oko, kot*

Materiały: **P1** s. 8–12 karty demonstracyjne z literami *O o* i wyrazami: *Oskar, dom, oko, kot, krowa, osa* ■ szablon okularów (po jednym dla każdego dziecka), materiały do ozdobienia okularów

Wprowadzenie drukowanych liter *O, o*

Zob. uwagi ogólne.

P1 Rozpoznawanie liter *O, o*; czytanie globalne – praca z ćwiczeniami, s. 8–9

Ćwiczenie 1

- ▶▶ Przyjrzyj się obrazkowi. Nazwij to, co na nim widzisz.
- ▶▶ W których słowach słyszysz „o”? [np. okno, obraz, osioł, okulary, rower, kolec, krzesło, klocki, drzewo, niebo, nożyce, stopy, spodnie, koszulka, ramiona] Pokoloruj te przedmioty.

Ćwiczenie 2

Postępujemy analogicznie jak w wypadku liter „A”, „a” (ćwiczenie 2 s. 4). ➔ s. 15

Ćwiczenie 3

Nauczyciel pokazuje kolejno duże karty z wyrazami: *kot, dom, oko, Oskar, osa, krowa*. Odczytuje je głośno i wyraźnie. Następnie przypina je do tablicy w takim samym układzie jak na s. 9.

- ▶▶ Wytnij pasek z wyrazami. Rozetnij je i utóż pod właściwymi obrazkami. Możesz spoglądać na tablicę i porównywać wyrazy.

Ćwiczenia w rozpoznawaniu liter *O, o*

Dzieci wskazują w swoim otoczeniu przedmioty przypominające kształtem litery „O”, „o”.

Zabawa ruchowa „Uwaga na głoskę o”

Dzieci stoją kołem lub w rozsypcie, mogą też siedzieć w ławkach. Umawiamy się z nimi, że za każdym razem, gdy usłyszą w wyrazie głoskę „o”, mają klasnąć (złapać się za głowę, podskoczyć). Na wyrazy bez głoski „o” dzieci nie powinny reagować. Powoli wymawiamy różne wyrazy: *las, lok, mama, balon, tata, okno, dom, kreda, plecak, Oskar, klasa, osa, pas, kokos, miś, buty, motor, szkoła, kot, ławka, tablica, koło, nos, okulary, gumka, telewizor, brat*. Jeśli w wyrazie głoska „o” występuje dwukrotnie, dzieci mają zareagować dwa razy.

Źródło: J. Stasicy, *160 pomysłów na zajęcia zintegrowane z języka polskiego w klasach I–III*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2001

Ćwiczenia pomagające zapamiętać kształt liter *O, o*

Zob. uwagi ogólne.

P1 Rozpoznawanie liter *O, o*; czytanie globalne (cd.) – praca z ćwiczeniami, s. 10

Ćwiczenia 1 i 2

Postępujemy jak w wypadku podobnych ćwiczeń dla liter „A”, „a” ze s. 6. ➔ s. 16–17

P1 Rozpoznawanie liter *O, o*; czytanie globalne (cd.) – praca z wycinanką, s. 11–12

Dzieci wycinają karteczki z obrazkami i napisami ze s. 11.

Z tymi materiałami przeprowadzamy różne zabawy na czytanie globalne.

Oto przykłady zabaw:

1. Dzieci kolejno kładą karteczki z napisami jedna na drugiej i próbują odczytać, co oznacza dany napis. Układają pod nim odpowiedni obrazek.

2. Zabawa w parach. Jedno z dzieci kładzie kartonik z obrazkiem, a drugie dokłada kartonik z podpisem do tego obrazka. Potem następuje zamiana ról. Zabawa trwa tak długo, aż dzieci połączą w pary wszystkie kartoniki.

3. Dzieci układają zdania podawane przez nauczyciela (najpierw zamiast wyrazów stosują obrazki, a następnie zamieniają obrazki na odpowiednie napisy).

Pamiętajmy o zwróceniu uwagi dzieci na konstrukcję zdania – zaczynamy je wielką literą, a kończymy kropką.

4. Kwadratowymi karteczkami z napisami i obrazkami można też zagrać w parach w grę typu memory, stopniowo zwiększając liczbę wyrazów.

Po skończonej zabawie karteczki warto zachować i wykorzystać na innych zajęciach.

■ Tworzenie ozdobnych okularów

Nauczyciel przygotowuje dowolny szablon okularów. Dzieci wycinają okulary i je ozdabiają.

III-2 ■ Przeliczanie obiektów w zakresie 6 (cd.)

■ Materiały: ■ M1 s. 4–5 ■ kartki

■ M1 Rysowanie podanej liczby obiektów – praca z ćwiczeniami, s. 4

Ćwiczenie

▶▶ Popatrz na pomarańczową pętlę z żółędziem. Policz kreski znajdujące się przy tej pętli. Ile ich jest? Ile żółędzi trzeba dorysować w pętli, żeby razem było ich tyle, ile jest kresek? [5] Dorysuj w pętli 5 żółędzi. Policz, ile jest razem żółędzi. [6]

Analogiczne polecenia formułujemy odnośnie do pozostałych pętli.

Polecenia dodatkowe

▶▶ Czego jest najwięcej: żółędzi, kasztanów, liści czy grzybków? [żółędzi] Czego jest najmniej? [grzybków] Czego jest więcej: grzybków czy kasztanów? [kasztanów]

Należy dzieciom zwrócić uwagę, że aby odpowiedzieć na te pytania, można porównywać liczby kolorowych kresek.

▶▶ Ile grzybków trzeba by dorysować, żeby było ich tyle samo co żółędzi? [3]

▶▶ Ile kasztanów trzeba by dorysować, żeby było ich tyle samo co liści? [1]

■ Rysowanie podanej liczby elementów zgodnie z poleceniem nauczyciela

Na osobnych kartkach dzieci rysują np. kreski lub kółeczka w ilości podanej przez nauczyciela.

■ M1 Naklejanie podanej liczby owoców – praca z ćwiczeniami, s. 5

Ćwiczenie

Dzieci wykonują ćwiczenie samodzielnie.

Polecenia dodatkowe

Na osobnych kartkach dzieci rysują talerz i przyklejają na nim pozostałe naklejki z owocami. Następnie przeliczają, ile owoców jest na talerzu i rysują obok odpowiednią liczbę kresek.

■ Ustalanie liczby klaśnień, tupnięć itp.

Nauczyciel wybiera jedno dziecko, które staje za grupą i kilka razy klaszcze w dłonie. Zadaniem pozostałych dzieci jest wystuchanie liczby klaśnień i narysowanie na kartkach takiej samej liczby kresek. To samo ćwiczenie przeprowadzamy kilkakrotnie, zmieniając źródło dźwięku (tupnięcie, uderzenie w bębenek itp.).

III-3 ■ **Nasze ciało i zmysły. Jak dbać o higienę osobistą?**

Materiały: ■ A plansza nr 1 ■ fotografie ilustrujące 5 zmysłów ■ owoce, warzywa i przedmioty do zabawy w rozpoznawanie za pomocą zmysłów

■ **Zabawa „Podobieństwa i różnice”**

Zabawa polega na szukaniu kogoś podobnego (fizycznie lub mającego podobne zainteresowania). Dzieci się porównują, reagując na pytanie, np. *Kto tak jak ja... lubi lody (mleko, ma niebieskie oczy, ma długie włosy, nosi okulary, jest tego samego wzrostu itp.)?*, lub polecenie, np. *Znajdź kogoś, kto lubi... jazdę na rowerze (śpiewać, rysować itp.) i zatańcz z nim w parze.*

Zabawę kończy rozmowa o tym, jacy jesteśmy i co lubimy.

■ **Analiza budowy ciała człowieka**

Dzieci nazywają części ciała człowieka, wskazując je u siebie i kolegów.

▶▶ Obejrzyj swoją dłoń i dłoń kolegi z ławki. Czyja dłoń jest większa? Jaki kształt mają twoje paznokcie, a jaki – paznokcie kolegi? Który palec jest najdłuższy u ciebie, który – u kolegi? Który jest najkrótszy? Co jeszcze możecie sprawdzić?

▶▶ Czy wszyscy wyglądamy tak samo? Czym się różnimy?

■ **W jaki sposób poznajemy świat? – rozmowa na temat zmysłów**

Nauczyciel przymocowuje do tablicy fotografie ilustrujące pięć zmysłów. Prowadzi rozmowę, która powinna zmierzać do wniosku, że świat poznajemy za pomocą pięciu zmysłów (wzroku, słuchu, dotyku, smaku, węchu).

▶▶ Do czego służy oko? Do czego służy ucho? Po co dotykamy różnych rzeczy? Po co nam węch? W jaki sposób poznajemy smak?

▶▶ Co by było, gdybyśmy nie mieli zmysłu wzroku (słuchu, dotyku, węchu, smaku)?

▶▶ Który ze zmysłów pozwala ludziom czytać książki? [zmysł wzroku] Czy można poznawać treść książek za pomocą innych zmysłów? [za pomocą słuchu lub dotyku] Kto poznaje książki, wykorzystując zmysł słuchu lub dotyku? [niewidomi, ale także inne osoby, które z jakichś powodów nie mają czasu ani możliwości, by czytać, i w zamian słuchają nagranych tekstów]

■ A **Części ciała i zmysły – praca z ćwiczeniami, plansza nr 1**

Oglądamy planszę. Dzieci z podpowiedzią nauczyciela odczytują nazwy części ciała i wskazują te, których nie zapisano na planszy, np. łopatki, klatkę piersiową.

▶▶ Obejrzyj małe obrazki z prawej strony. Co robią osoby przedstawione na tych obrazkach?

▶▶ Odszukaj takie same obrazki wśród naklejek. Naklej je w odpowiednich miejscach.

▶▶ Opowiedz, co robią osoby przedstawione na ilustracji.

▶▶ Jakich zmysłów właśnie używają?

■ **Rozpoznawanie produktów spożywczych i wybranych przedmiotów za pomocą zmysłów**

Organizujemy zabawy polegające na smakowaniu owoców, warzyw, wączaniu zapachów, słuchaniu dźwięków wydawanych przez przedmioty, rozpoznawaniu poprzez dotyk, oglądaniu nieznanymi przedmiotów i wnioskowaniu, do czego mogą służyć.

Przy tej zabawie można też wykorzystać karty z fotografiami ilustrującymi zmysły i poprosić dzieci o ustalenie, których zmysłów używamy, gdy mamy do czynienia z jabłkiem (kwiatem, kredą, filmem w telewizji, krajobrazem, audycją radiową itp.).

■ **Rozmowa na temat zasad korzystania ze szkolnej toalety**

Przypominamy o konieczności używania papieru toaletowego, spuszczenia wody, dokładnego mycia rąk, zachowania czystości, gaszenia światła itd. Warto omówić z dziećmi sposób dokładnego mycia rąk i pokazać im, jak należy to robić. Trzeba zwrócić uwagę na staranne, długie namydlenie i sptukiwanie ciepłą wodą oraz oszczędzanie wody.